

SEQVNTVR
POSITIONES
 ALIQVOT DISTINCTIS
 temporibus à DIOMEDE CORNARIO
 ad disputandum publicè propositæ, quarum prio-
 res ex Speculatiua: posteriores verò ex Actiua
 Medicinæ parte, iuxta Facultatis Medicæ Ar-
 chigymnasij Viennensis consuetu-
 dinem, transumptæ
 sunt.

PRÆSIDENTE CLARIS-
SIMO ET DOCTISSIMO VIRO D.

CASPARO PIRCHPACHIO, PHILOSOPHIAE ac Medicinæ Doctore, eiusdem artis
Professore ordinario,

DIOMEDES CORNARIUS

Quæstionem sequentem

*Cum thematibus annexis publicè disputan-
dam proponet.*

QVÆSTIO.

*V. Vigiliarum : an verò somni immoderan-
tia magis ledat ?*

POSITIO.

I.

Somnus est affectio primi sensorij, in qua
ligantur omnes sensus & motus, ita ut organa
eorum à functionibus suis cessent.

II.

Fit enim in somno reditus spirituum, & caloris na-
turalis ad partes internas, qui contra per vigilias se ex-
erunt, & ad partes externas extendunt.

III.

Quare & Hippocrates somni vim explicans ait: τὸ
αἴψα

αἷμα ἐν ὕπνῳ ἔστω μᾶλλον φεύγει, hoc est, sanguis in somno
intrò magis fugit.

IIII.

Accersitur autem somnus, quando viles vapores ex
alimento in somno sursum feruntur, inque cerebrum
exhalant, qui à cerebri frigiditate in humores coacti
ac liquefcentes, suauiterque defluentes, sensuum &
neruorum meatus obstruunt.

V.

Idcirco quando per somnum, animalium spiri-
tuum à sensus & motus instrumentis ad principium
suum fit regressus, tunc in eo regressu facultatem ani-
malem quiescere necesse est, & Galeno, & Paulo AEgi-
neta attestantibus.

VI.

Et hinc sanè somni causam esse primum sensorium,
ipsum nimirum cerebrum, manifestum est, licet Aristo-
teles cor πρώτον αἰσθητικόν, id est, primum sensorium,
idemque somni causam esse asserat.

VII.

Nam cerebro per vaporum delationem occupato,
ad membra mitti facultas sensitiva cessat, & animal sta-
tim dormire cogitur.

VIII.

Indè consentaneum est, omnes cibos humectan-
tes, vini quoque moderatam potionem, somnum con-
ciliare.

Quemadmodum & ex ætatibus pueri ob nativæ humiditatis abundantiam somno: Senes verò ob ariditatem vigilijs potius dediti sunt.

X.

Circa somni autem rationem considerandum est, quantus, & quàm longus unicuique corpori conveniat. Longior ergo somnus illis, qui perfectam concoctionem nondum fecerunt, convenit, siue istud ex mali cibi esu, siue virtutis alteratricis debilitate contingat.

X I.

At verò quia somnus virtutem animale laxat, ieiunis & famem tolerantibus minimè convenit. Repletur enim inde caput fumis ac evaporationibus eleuatis à fecibus & superfluitatibus in stomacho contentis.

X I I.

Contrà verò vigiliæ nimix cerebri *Expositiones* corrumpunt, sensus debilitant, humores adurunt, & distendendo corpus, illud exiccant, cibisque crudus ac incoctus propter harum immoderantiam relinquitur.

X I I I.

Videndum est ergo cuique, vt pro hac ratione iustum, & sibi congruum modum seruet, ne vel superflui humores nimium augeantur, aut etiam commodi nimis resiccentur, Hippocratica sententia diligenter observata

seruata, qua pronunciat: Somnum & vigiliam, vtraque
modum excedentia malum.

XIII.

Consentiunt autem ferè omnes Medici, somni iustam longitudinem esse tempus septem horarum noctu. Nam in die dormire nemo probauit, propter destillationes à capite, coloris corruptionem, splenis aggrauationem, neruorum laxitatem, prostratum appetitum, & similia mala, quæ meridianum somnū consequi solent.

XV.

Et licet Hippocrates meridianum somnum quoque damnet, inquit: Quod ad somnos attinet, quemadmodum secundum naturam consuetum nobis est, interdum vigilare oportet, noctu dormire. Si verò hoc transmutatum fuerit, peius est: Tamen concedendus & hic videtur his præsertim, qui noctu vigilarunt, aut noctem insomnem duxerunt. Similiter his, qui sunt adfueri duabus ab accepto cibo horis, aut coctione omninò aliquatenus peracta, dormire. Semper enim consuetudini aliquid est dandum, iuxta illud Hippocratis: Ex multo tempore consueta, etsi fuerint deteriora, minus tamen, quàm inconsumpta nocere consueuerunt.

XVI.

Quum itaque vigiliarum immodicarum causa sit calefactio & exiccatio primi sensorij ipsius cerebri: Somni verò nimij, refrigeratio & humectatio eiusdem cerebri, præterea quum calefactio sit refrigeratione efficacior, vt habetur ex phycis, & siccitas in resistendo primas quoque partes sibi vendicet:

S

ecundò

XVII.

Secundò, quia per somnum ipsum primum sensorium minus à naturali temperamento recedit, quàm per vigilias. Est enim cerebrum sua natura frigidum & humidum:

XVIII.

Accedit & tertia causa, quòd compertum sit, ex somno triduoano factam esse morbi solutionem.

CONCLUSIO.

XIX.

Proindè immoderantiam ex vigilijs deteriolem & periculosiorem esse ipsius somni excessu, pro rato habendum, citra omnem contradictionem asserimus.

*Disputata sunt die XIIII. Septemb. in Auditorio Medicorum hora deputata Anno rñs. 1707. vias.
M. D. L. XV. Vienna Austria.*

PRAESI.

D. F. C.

PRÆSIDENTE CLA-
RISS. ET DOCTISS. VIRO D.
IOANNE AICHOLTZ, Philosophiæ ac Me-
dicinæ Doctore, eiusdemque artis Professore Or-
dinario, DIOMEDES CORNARIUS Zuiccaui-
ensis Medicinæ Baccalaureus, quæstionem
sequentem cum positionibus adie-
ctis publicè disputandam
proponet.

Q V Æ S T I O

*U. ieiuno ventriculo existente, an verò
post cibum sumptum medicamenta pur-
gantia exhibenda sint?*

P O S I T I O N E S.

I.

Ventriculi officium proprium est alterare, seu
conuertere cibum & potum in chylum, quæ al-
teratio concoctio dicitur.

II.

Quando autem ventriculus præter naturam affi-
citur,

citur, hæc necessario læditur, idque tribus modis contingit.

I I I.

Aut enim per abolitionem, quando videlicet cibi ingesti non permutantur, & dicitur cruditas:

I I I I.

Aut per diminutionem, quando imperfectè mutantur, quæ debilis seu diminuta concoctio dicitur:

V.

Aut per depravationem, quando cibi corrumpuntur, & in alienam qualitatem permutantur.

V I.

Causæ lædentes concoctionem in ventriculo sunt duplices: externæ, & internæ.

V I I.

Externæ sunt, sicut affectus animi, ut est ira, tristitia, item immoderata ciborum ac potuum ingestio obruens calorem naturalem ventriculi, vel eorundem vitiosa qualitas, vel assumptio intempestiva.

V I I I.

Internæ sunt, quando ventriculus vel per essentiam, vel per consensum siue communicationem afficitur.

I X.

Per essentiam, quando laborat intemperie aliqua, vel morbo instrumentali, vel solutione continui.

Per

Per consensum aut à toto, vt in cacochymia, plenitudine: aut à membris particularibus, sicut à cerebro, hepate, splene, & alijs.

XI.

Quum itaque ventriculi virtus concoctrix aliquo relatorum modorum affecta fuerit, medicamentis corrigenda est, quæ siue alterantia, siue per aluum purgantia fuerint, ieiuno potius ventriculo, quàm ab assumpto cibo administrare præstat, ne videlicet, vt Hippocrates monet, cum cibis permisceantur.

XII.

Nam quum diuersæ sint actiones cibi, & pharmaci, impeditur actio naturæ cibum concoquentis à pharmaco, quod vitiosos humores eò attrahit, & educit.

XIII.

Offerenda autem sunt medicamenta deorsum purgantia per quatuor, aut quinque horas ante cibum, prout vires ægroti fuerint fortiores.

XIII.

Vomitoria verò seu sursum educentia medicamenta à cibo dari magis consentaneum est.

XV.

Somnus etiam modicus post adsumptum pharmacum per aluum purgans non est prohibendus, maxime si purgandus non admodum robustus sit.

Rectè denique post adsumpta pharmaca, iuscula
absterforia dari possunt, ceu sunt hordei, aut cicerum
forbitio, & similia.

CONCLVSIO.

Purgationes ergo infernas per aluum, ex Hippo-
cratis autoritate, rectius matutino, quàm vespertino
tempore fieri posse concludimus.

*Disputata sunt die Veneris, quæ erat IX. Ianuarij, in Medico-
rum auditorio, Vienna anno 7 Isoryovias M.D.LXVIII.*

ORATIO